Μνήμη Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου (π. Αθανάσιος Μυτιληναίος)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 13 Νοεμβρίου, 2022

Απομαγνητοφωνημένη ομιλία που εκφωνήθηκε στις 13-11-2000

α) Η απόδοση τιμής προς τον Χρυσορρήμονα Πατέρα της Εκκλησίας μας

β) Ερμηνεία της προτάσεως της Θείας Λειτουργίας του Ιερού Χρυσοστόμου: «Μετὰ φόβου Θεοῦ, πίστεως καὶ ἀγάπης προσέλθετε»

*

Σήμερα, αγαπητοί μου, η Εκκλησία μας τιμά και γιορτάζει τη μνήμη του μεγάλου διδασκάλου της, του αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου. **Ό,τι να πει κανείς ή να εγκωμιάσει, πάντα θα έμενε φτωχό μπροστά σε μία τόσο μεγάλη μορφή του λόγου της εκκλησιαστικής διακονίας και της αγιότητος που ήτο ο Ιερός Χρυσόστομος**. Αλλ΄ έστω και ελλιπώς, κάτι θα μπορούσαμε να πούμε.

Η Εκκλησία μας τον χαρακτηρίζει με πολλά επίθετα, τα οποία και σας απαριθμώ: «*χρυσήλατον σάλπιγγα*» -δηλαδή μία σάλπιγγα χρυσή-, «*θεόπνευστον ὄργανον*», «*δογμάτων πέλαγος ἀνεξάντλητον*», «*Ἐκκλησίας στήριγμα*», «*νοῦν οὐράνιον*», «*σοφίας βυθόν*», «*κρατῆρα πάγχρυσον*», «*ἀστέρα ἄδυτον*», «*μετανοίας κήρυκα*», «*πιστῶν ὑπογραμμόν*», «*μαρτύρων ἐφάμιλλον*», «*ἀγγέλων ἰσοστάσιον*», «*ἐνδιαίτημα Γραφῶν*», και, τέλος, «*Χρυσόστομον*». Έτσι βλέπομε ότι ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος, αγαπητοί μου, στάθηκε μια πάρα πολύ μεγάλη μορφή.

Ο άγιος Ιωάννης εγεννήθη στη Μεγάλη Αντιόχεια της Συρίας το 354 από γονείς επισήμους. Ο πατέρας του ήταν ανώτερος αξιωματικός του ρωμαϊκού στρατού, που όμως ενωρίτατα απέθανεν και άφησε τον μικρόν Ιωάννην, ορφανόν, στη φροντίδα της μητέρας του, Ανθούσης, που ήταν τότε μόλις είκοσι ετών, η μητέρα του, είκοσι ετών… Και οι δύο οι γονείς του ήσαν Χριστιανοί. Μεγάλη όμως φροντίδα μορφώσεως ανέλαβε η μητέρα του. Σε ηλικία 18 ετών ο Ιερός Χρυσόστομος, ο οποίος Ιωάννης ελέγετο, το «*Χρυσόστομος*» είναι επίθετο όπως ήδη σας είπα, εγκατέλειψε τις ρητορικές του σπουδές -δηλαδή θα λέγαμε ό,τι ακριβώς θα σπούδαζε κανείς για δικηγόρος- και άρχισε την παρακολούθηση θεολογικών μαθημάτων, όπου και

εβαπτίσθη. Τότε εβαπτίζοντο σε μεγάλην ηλικίαν.

Μετά από τρία χρόνια, κατέφυγε στην έρημο όπου έμεινε σε υποταγή γέροντος τέσσερα χρόνια, αλλά άλλα δύο χρόνια έμεινε μόνος του σε σπήλαιον ασκούμενος- γι΄αυτό και η υγεία του ήτο πάρα πάρα πολύ ευαίσθητη. Αφού επέστρεψε στην Αντιόχεια, εχειροτονήθη διάκονος και ύστερα από πέντε χρόνια εχειροτονήθη πρεσβύτερος. Τώρα η δράσις του στην Αντιόχεια είναι πολύ μεγάλη.**Είναι άοκνος· δεν τεμπελιάζει σε τίποτα. Θέλει τα πάντα να προσφέρει. Εκτός βέβαια το φιλανθρωπικό έργο και το ποιμαντικό, εκήρυττε διαρκώς. Διαρκώς-διαρκώς**. Ομίλει κάθε Κυριακή και κάθε Παρασκευή, αλλά και σε περιόδους όπως οι Σαρακοστές, η Διακαινήσιμος κλπ., ομίλει κάθε μέρα. Έστω και αν υποτεθεί- λέγεται μάλιστα ένα περιστατικό ότι κάποτε ένας άνθρωπος μόνο ήταν και του έκανε κήρυγμα ο άγιος Ιωάννης. Και έτσι διαρκώς ομίλει, ευκαίρως-ακαίρως.

Οι λόγοι του είναι τόσοι πολλοί, ώστε υπερβάλλουν όλους τους εκκλησιαστικούς συγγραφείς. Όλους! Έχουν μαζευτεί όλα σε τόμους που εκεί βλέπουμε ότι πράγματι- η λεγομένη «Ελληνική Πατρολογία»- **βλέπουμε πόσο υπερέβαλλε όλων των άλλων Πατέρων της Εκκλησίας μας εις τον λόγο του Θεού**· δ**ιότι τον αγαπούσε πάρα πολύ τον λόγο του Θεού και έτσι είναι ο βαθύτερος ερμηνευτής που έχομεν εις την Αγίαν Γραφήν** . Θα μπορούσε να συγκριθεί ίσως, μόνον, με τον Ωριγένη -όσοι έχετε μίαν παιδείαν του πράγματος, θα με καταλάβετε. Ίσως. Γιατί και ο Ωριγένης ήτο πλούσιος στον λόγο του Θεού. Πραγματικά.

Ως Αρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως απέκτησε πολλούς θαυμαστάς. Αυτό που λέμε εμείς σήμερα εκκλησιαστικό πρόβλημα της περιοχής μας, ξέρετε ότι δημιουργήθηκε στην εποχή του αυτό το εκκλησιαστικό πρόβλημα όταν ήλεγξε την αυτοκράτειρα ο Ιερός Χρυσόστομος και τον έστειλε στην εξορία; Εκράτησε αυτή η ταραχή μέσα στην Κωνσταντινούπολη τριάντα ολόκληρα χρόνια· και δεν ησύχασε ο λαός της Κωνσταντινουπόλεως παρά μόνο πια όταν επανέφεραν - τι;- τα λείψανά του πίσω πια· διότι πρέπει να σας πω, δύο φορές φυσικά τον έστειλαν στην εξορία- ανεκλήθη η πρώτη περίπτωσις, αλλά **στη δευτέρα περίπτωση έχουμε τρία ολόκληρα χρόνια που ο Ιερός Χρυσόστομος περπατάει, περπατάει, περπατάει τη γη της Μικράς Ασίας για να πάει, πού; Πουθενά. Δηλαδή από τόπου εις τόπον. Πήγαιναν άνθρωποι να τον συναντήσουν, τον έπαιρναν από κει οι στρατιώται και τον πήγαιναν πιο πέρα, πιο πέρα... Ώστε έφτασε στα Κόμανα της Μικράς Ασίας κατεξαντλημένος, τρία χρόνια περπατούσε**... Χωρίς καμία άνεση σε τίποτα πουθενά.

Και στις 14 Σεπτεμβρίου, αγαπητοί μου, **αφού ελειτούργησε**, **παρέδωκε το πνεύμα εις τον Θεόν με τη φράση που έμεινε παροιμιώδης για μας: «*Δόξα τῷ Θεῷ πάντων ἕνεκεν*** », δηλαδή «*Δόξα τῷ Θεῷ για όλα*». Αυτός υπήρξε ο Ιερός

Χρυσόστομος που έχουμε σήμερα τη μνήμη του. Και σας είπα, εκοιμήθη στις 14 Σεπτεμβρίου. Ήταν η εορτή του Τιμίου Σταυρού. Θα μου πείτε: «*Μα εμείς γιορτάζουμε σήμερα, 13 Νοεμβρίου*». Ναι, **διότι η Εκκλησία μας, που τιμά ιδιαιτέρως ιδιαιτέρως τον Ιερό Χρυσόστομο, και επειδή η εορτή του Τιμίου Σταυρού είναι πάρα πολύ μεγάλη, για να μην σκιάσει η μία εορτή την άλλην εορτήν, μετέθεσε την κοίμησιν του Ιερού Χρυσοστόμου στις 13 Νοεμβρίου**. Για να μπορεί να τον τιμήσει λαμπρά, περίλαμπρα, εκτός από την γιορτή, βέβαια, της Υψώσεως του Τιμίου Σταυρού. Αυτός είναι ο λόγος της μεταθέσεως της ημερομηνίας που γιορτάζουμε τον Ιερόν Χρυσόστομον.

Δεν ξέρω αν γνωρίζετε ότι η Θεία Λειτουργία, αυτή που τελέσαμε τώρα, λέγεται *του Ιερού Χρυσοστόμου*. Όπως ακριβώς λέμε «*τη Μεγάλην Σαρακοστήν έχουμε τη Λειτουργία του Μεγάλου Βασιλείου*». Δηλαδή συνέθεσε τη Θεία Λειτουργία ο Ιερός Χρυσόστομος; Όχι, αγαπητοί μου. Προσέξτε. Η Θεία Λειτουργία ως τύπος, υπήρξε ως παράδοσις από την αρχαία Εκκλησία. Όμως υπήρχε μία συνήθεια τότε, η Θεία Λειτουργία να είναι ένας ανοιχτός χώρος, που μπορούσε ο εκάστοτε επίσκοπος- ή και πρεσβύτερος ενίοτε- να προσθέτει ή να αφαιρεί από την ακολουθία της Θείας Λειτουργίας κάποια στοιχεία. Να βάλει μία ευχή παραπάνω, μία ευχή παρακάτω, και είχαμε έτσι μία μεγάλη ποικιλία μορφής Θείας Λειτουργίας. Αυτό κράτησε πολύ καιρό, μερικούς αιώνες. Βέβαια, **υπήρχε ένας κίνδυνος από τους αιρετικούς, που μπορούσαν να προσθέτουν και να αφαιρούν από τη Θεία Λειτουργία και έτσι με τον τρόπον αυτόν να εισαγάγουν τις αιρετικές των δοξασίες** . Γι΄ αυτό η Εκκλησία έκλεισε το θέμα της Θείας Λειτουργίας, το έκανε θέμα κλειστόν. **Δεν μπορείς ούτε να προσθέσεις, ούτε να αφαιρέσεις** . Για τον λόγο που σας εξήγησα.

Ωστόσο, κάποιες μορφές έφτασαν μέχρι τον Μέγαν Βασίλειο -Θείας Λειτουργίας μορφές- μέχρι τον Ιερό Χρυσόστομο. **Έτσι ο μεν Μέγας Βασίλειος φιλοτέχνησε τη Θεία Λειτουργία, δηλαδή την εστόλισε τόσο πολύ, την έκανε τόσο ωραία- ο Μέγας Βασίλειος ώστε την παρέδωσε στην Εκκλησία, αλλά ήτο λίγο μακρά**. Είναι η γνωστή Θεία Λειτουργία που έχουμε τη Μεγάλη Σαρακοστή τις Κυριακές. Τη Μεγάλη Σαρακοστή. **Ο Ιερός Χρυσόστομος πήρε τη Λειτουργία του Μεγάλου Βασιλείου και την έκανε, τη σμίκρυνε, τη συντόμευσε. Έτσι και εκείνος εστόλισε τη Θεία Λειτουργία- η γνωστή που επικράτησε πλέον να λέγεται «*του Ιερού Χρυσοστόμου*»**. Σημειώσατε ότι οπουδήποτε πάτε στον ορθόδοξο κόσμο θα βρείτε πάντα τη Λειτουργία του Ιερού Χρυσοστόμου, εκτός βέβαια από τη Μεγάλη Σαρακοστή, αν θέλετε, των Θεοφανείων, αν θέλετε στη γιορτή του Μεγάλου Βασιλείου κλπ. **Δέκα φορές τον χρόνο λέγεται η Λειτουργία του Μεγάλου Βασιλείου, αλλά όλες τις άλλες φορές λέγεται η Λειτουργία του Ιερού Χρυσοστόμου. Έτσι λοιπόν ο τύπος, η μορφή της Θείας Λειτουργίας είναι έργο δικό του, του Ιερού Χρυσοστόμου.**

Και τι δεν μας παρέδωσε ο Ιερός Χρυσόστομος; Πραγματικά … Ένα πράγμα μόνο θα είχα πάνω στο σημείο αυτό να πω. Δυστυχώς οι Χριστιανοί μας δεν καταλαβαίνουν τη Θεία Λειτουργία και δεν μπορούν να εκτιμήσουν την αξία της. Βέβαια, όχι με την έννοια της γλώσσης -διότι στην εποχή μας, επί παραδείγματι, επικρατούν κάποια εγκόλπια- που μπορεί ο πιστός να κρατάει ένα τέτοιο εγκόλπιο, βλέπει από δω το κείμενο της Θείας Λειτουργίας όπως λέγεται από τους ιερείς κλπ. τους ψάλτες, και από την άλλη, έχει μίαν μετάφρασιν ή, αν θέλετε, ακόμη και μίαν ερμηνείαν. Όμως δεν είναι αρκετό αυτό. **Ο λαός μας δεν έχει κατηχηθεί εις τον χώρον της Θείας Λειτουργίας. Και έτσι δεν εκτιμά όσο θα έπρεπε τη Θεία Λειτουργία**.

Βέβαια, δεν έχουμε παράπονο, έχουνε περάσει 2000 χρόνια από Γεννήσεως Χριστού και πάλι έχουμε κάποιο κόσμο στη Θεία Λειτουργία, παρότι **γνωρίζουμε ότι προϊόντος του χρόνου, φθάνοντας στα έσχατα της Ιστορίας, οι πιστοί θα γίνονται λιγότεροι και λιγότεροι**… Μη μας τρομάζει αυτό· **διότι θα αρχίσει να ενεργεί ο Αντίχριστος, η αθεΐα, ο Αντίχριστος θα επιτρέψει την αθεΐα** κλπ. κλπ. **και στο τέλος τη λατρεία του εαυτού του· κι έτσι, θα 'χουμε μείωση των πιστών που θα προσέρχονται στη Θεία Λειτουργία ή που θα μένουν πιστοί, θα 'χουμε μία μείωση**. Σας το λέω να το ξέρετε για να μην παραξενευόμαστε διότι **ευρισκόμεθα, αγαπητοί μου, σε ημέρες έσχατες**, τελευταίες και πρέπει να το ξέρουμε αυτό, **για να μην σκανδαλιζόμεθα**. **Δεν εξόφλησε ο Χριστιανισμός, εξόφλησαν οι πιστοί… Κι αυτό είναι η τραγική τους κατάσταση**. **Των Χριστιανών!** Λοιπόν. Ας είναι.

Πρέπει να βαθαίνουμε, συνεπώς, εις την Θεία Λειτουργία, να την γνωρίζουμε, τι είναι η Θεία Λειτουργία. Θα μείνω μόνο σε ένα σημείο, από έλλειψη χρόνου, που φυσικά, αν έπρεπε να ερμηνεύουμε τη Θεία Λειτουργία, θα θέλαμε πάρα πολύ καιρό. Προσέξτε… Όταν τελεστεί το μυστήριον της Θείας Ευχαριστίας, βγαίνει ο διάκονος- αν υπάρχει- και λέγει: «***Μετὰ φόβου Θεοῦ, πίστεως καὶ ἀγάπης προσέλθετε***». Όλοι το ξέρουμε αυτό, όλοι το έχουμε ακούσει. Και τώρα προ ολίγου το ακούσαμε.

«Προσέλθετε». Αυτό θα ερμηνεύσω μόνο, τίποτε άλλο. Το ***«προσέλθετε»*** σημαίνει κάλεσμα, **μία κλήση που θα πρέπει όλοι να προσέλθουν, για να γίνουν κοινωνοί του Σώματος και του Αίματος του Χριστού**. Βέβαια, στην αρχαία Εκκλησία κοινωνούσαν όλοι. Μηδενός εξαιρουμένου! Σήμερα ελάχιστοι κοινωνούν και, αν καλώς αντιλήφθηκα, αν και ίσως θα είπατε μερικοί: «*Πού να νηστέψουμε Κυριακή για να κοινωνήσουμε σήμερα, Δευτέρα;*». Κανείς δεν κοινώνησε από σας… Αν καλώς αντιλήφθηκα…

Στην αρχαία Εκκλησία κοινωνούσαν όλοι! Εάν κάποιος δεν κοινωνούσε- υπάρχουν κανόνες της Εκκλησίας μας πάνω σ' αυτό- εάν κάποιος δεν κοινωνούσε, έπρεπε να δώσει εξήγηση, το γιατί δεν κοινώνησε, γιατί αλλιώτικα θα εθεωρείτο, επειδή δεν

κοινώνησε, ότι προκάλεσε αταξίαν. Για σκεφθείτε, για σκεφθείτε... Προκάλεσε αταξίαν...

Εν τοιαύτη περιπτώσει, καλούνται όλοι να κοινωνήσουν. «***Προσέλθετε***», λέει. «***Μετὰ φόβου Θεοῦ, πίστεως καὶ ἀγάπης προσέλθετε***». Έπρεπε να προσέλθουν, **με τρεις προϋποθέσεις**. Η πρώτη προϋπόθεσις, «***μετά φόβου Θεοῦ***»· η δευτέρα προϋπόθεσις, «***μετά πίστεως***» και η τρίτη προϋπόθεσις, «μετά ***ἀγάπης***». Θα μου πείτε «*Είναι πολύ απλά, τα καταλαβαίνουμε*». Είναι κάτι βαθύτερο. Ας τα αναλύσουμε, λοιπόν.

Ο πρώτος όρος: «***Μετὰ φόβου Θεοῦ***». Γιατί με φόβο Θεού; Όταν πηγαίνουμε στο πηγάδι, στην πηγή, στη βρύση να πάρουμε νερό, έχουμε φόβο Θεού; Ούτε έχουμε, ούτε δεν έχουμε. Εδώ γιατί λέγεται ότι για να λάβω κάτι, πρέπει να το λάβω αυτό με φόβο Θεού; **Γιατί ο χώρος είναι του Θεού. Η Θεία Λειτουργία, ο χρόνος, είναι του Θεού. Πρέπει λοιπόν να προσέλθω εις τον Θεόν με φόβο. Και ως προς τον χώρον, που είναι ο ναός, και ως προς τον χρόνον, που είναι η διάρκεια της Θείας Λειτουργίας**. Έτσι λοιπόν έχουμε **τον ευχαριστιακόν χωροχρόνον**, ευχαριστιακόν, επειδή τελέσαμε το μυστήριον της Θείας Ευχαριστίας· χωροχρόνον, χώρον και χρόνον, που βεβαίως **τώρα δεν θα πάμε όπως πηγαίναμε για οποιοδήποτε άλλο θέμα μας που μας απασχολεί στην καθημερινότητα, αλλά θα πάμε με φόβο Θεού.**

Δεύτερος όρος. «***Μετά πίστεως***». Δηλαδή; Αυτό ίσως δεν το ξέρουμε. Όταν λέμε «*μετά πίστεως*», δηλαδή να πιστεύουμε ότι ο Ιησούς Χριστός είναι ο Θεός Λόγος, ο Ενανθρωπήσας κ.τ.λ. κ.τ.λ., εκείνα τα οποία μπορούμε να λέμε εις το Σύμβολον της Πίστεως; Που λέμε: «*Πιστεύω εἰς ἕνα Θεόν*» κλπ. κλπ.; Βλέπετε το σύμβολον της Πίστεως λέγεται μέσα στη Θεία Λειτουργία· και **ανανεώνεται αυτή η πίστις**. Όταν λοιπόν λέμε «*μετά πίστεως*», αυτό εννοούμε; **Όχι, αγαπητοί μου. Δεν εννοούμε αυτό· διότι, εάν δεν πιστεύαμε εις τον Ιησούν Χριστόν δεν θα προσερχόμεθα εις την Θείαν Λειτουργίαν**. Οι άθεοι έρχονται στη Λειτουργία; Ποτέ. Τότε τι σημαίνει αυτό το «*μετά πίστεως*»; Αυτό θέλω να κρατήσετε, σας παρακαλώ θερμά. «***Πιστεύω ότι αυτό που θα πάρω είναι το Σώμα και το Αίμα του Χριστού***». Αυτό είναι το καινούριο. **Όχι λοιπόν γενικά περί πίστεως, αλλά ειδικά ότι αυτό που θα πάρω είναι το Σώμα και το Αίμα του Χριστού** . Και αυτό το πράγμα εκφράζεται, αγαπητοί μου, σε πολλά σημεία.

Αν έχετε την καλή πρόθεση και όταν πρόκειται να κοινωνήσετε, μελετάτε την ακολουθία της Θείας Μεταλήψεως στο σπίτι σας, αυτό θα το έχετε συναντήσει. Και **παρακαλώ, να μελετάτε, να λέτε την ακολουθία της Θείας Μεταλήψεως** . Είναι χωρισμένη σε μερικά κομμάτια. Ένα τμήμα το λέμε αποβραδίς στο απόδειπνο. Ένα άλλο τμήμα το λέμε το πρωί πριν φύγουμε για την Εκκλησία. Ένα άλλο τμήμα -τρίτο τμήμα- το λέμε λίγο πριν κοινωνήσουμε, μέσα στην Εκκλησία. Και το

τελευταίο- τέταρτο- τμήμα το λέμε αφού θά ‘χουμε κοινωνήσει, γυρίζουμε στην καρέκλα μας πίσω και λέμε το υπόλοιπον της ακολουθίας.

Ε, λοιπόν, δεν θα σας κουράσω πιο πολύ, δεν θα μείνω σε λεπτομέρειες, παρά μόνο σε ένα σημείον. Λίγο πριν κοινωνήσουμε και κρατάμε το εγκόλπιό μας, η πρώτη ευχή ξέρετε τι λέει; «***Ἔτι πιστεύω ὅτι αὐτό τοῦτο ἐστι τὸ ἄχραντον Σῶμά σου καὶ αὐτό τοῦτο ἐστι τὸ τίμιον Αἷμά σου***». «*Ακόμη*», λέει ο πιστός, «*πιστεύω ότι αυτό που θα πάρω τώρα, σε λίγα λεπτά είναι το Τίμιον Σώμα Σου, το Τίμιον Αίμα Σου*». Όταν λέει «***αὐτό τοῦτο***»- λίγα, λίγα ελληνικά να ξέρουμε, σχολείο να πήγαμε- «***αὐτό τοῦτο***» θα πει: «***αὐτό τοῦτο***»! Δηλαδή; «*Αυτό που το στόμα μου, η γεύσις μου θα με πληροφορεί ότι είναι κρασί και ψωμί*», αλλά **δεν θα είναι, διότι μυστηριακά μετεβλήθη σε Σώμα και Αίμα του Χριστού**. **Αυτό, το ανανεώνω την τελευταία στιγμή, ότι είναι το Σώμα Σου και το Αίμα Σου. Πραγματικά!**

Φτάνει ο απόστολος Παύλος να πει στους Κορινθίους ότι πολλοί που έρχονται να κοινωνήσουν – λέει στους Κορινθίους - όταν προσέρχονται, δεν πιστεύουν ότι είναι το Σώμα και το Αίμα του Χριστού, γι΄αυτό – ακούστε τη συνέπεια- «*ανάμεσά μας υπάρχουνε άρρωστοι, αλλά και πεθαίνουν αρκετοί, επειδή δεν διακρίνουν το Σώμα και το Αίμα του Χριστού*». Θά ’φτανα να σας πω, με βάση τον Απόστολο Παύλο, να σας πω το εξής: Αγαπητοί μου, αμαρτίες κάνουμε όλοι. Έχουμε μικρές αμαρτίες, έχουμε μεγάλες αμαρτίες. Δεν υπάρχει αντίρρησις. **Αν μου λέγατε: «*Ποια είναι η πιο μεγάλη αμαρτία;*», θα σας έλεγα, αν το φανταζόσαστε...: «*Όταν πηγαίνω να κοινωνήσω και δεν πιστεύω ότι είναι το Σώμα και το Αίμα του Χριστού*».** Γι’ αυτό πολλές φορές εσείς οι μανάδες λέτε στα παιδάκια σας: «*Έλα, θα σου δώσει ο παππούλης κρασάκι, ψωμάκι*». Τι «*κρασάκι*»; Τι «*ψωμάκι*»; **Είναι το Σώμα και το Αίμα του Χριστού**. Με καταλαβαίνετε, αγαπητοί μου; Προσοχή λοιπόν και επειδή αυτό με συνέχει εμένα, σας το λέγω αλήθεια, γι΄ αυτό επέλεξα σήμερα στην αγάπη σας να πάρω σήμερα από τη Θεία Λειτουργία του Ιερού Χρυσοστόμου μόνον αυτό το σημείον και να σας το αναλύσω.

Και επειδή περνάει ο χρόνος πολύ γρήγορα, να προχωρήσω και εις τον τρίτον όρον που με καλεί η Εκκλησία να κοινωνήσω: «***Μετὰ φόβου Θεοῦ, πίστεως καὶ ἀγάπης***». Ποια αγάπη; Βέβαια, θα λέγαμε, την αγάπη προς τον πλησίον. Δεν υπάρχει αντίρρησις. Αλλά δεν είναι η αγάπη προς τον πλησίον. Βέβαια, λέει ο λόγος του Θεού, ο Χριστός μάς το είπε: «*Εκεί που θα θυμηθείς -πας, λέει, το δώρο σου στον ναό, το πρόσφορό σου, κι εκεί θυμάσαι ότι...τσακώθηκες με τη γειτόνισσά σου. Άφησε το δώρο σου, πήγαινε να συμφιλιωθείς και μετά γυρίζεις να προσφέρεις το δώρο σου*». **Δεν υπάρχει αντίρρησις ότι είναι και αυτό.**

Αλλά εδώ ειδικά όταν λέγει «***Μετὰ φόβου Θεοῦ, πίστεως καὶ ἀγάπης προσέλθετε***», **αυτή η αγάπη δεν είναι προς τον πλησίον**. Πάντα, πάντα και

κατά κανόνα μιλάμε για την αγάπη προς τον πλησίον, αγάπη προς τον πλησίον, σε όλες τις νότες και τις..., **όχι, αγαπητοί μου. Είναι η αγάπη προς τον Ιησούν Χριστόν. Τον αγαπάς; Σου προσφέρει το Αίμα Του. Σου προσφέρει το Σώμα Το. Τον αγαπάς τον Ιησούν Χριστόν; Είναι η αγάπη σου πολύ μεγάλη; Θα μπορούσε να φτάσει, μέχρι τον βαθμό του μαρτυρίου;** Τι νομίζετε, όταν οι μάρτυρες, τα εκατομμύρια των μαρτύρων, έδωσαν τη ζωή τους, την έδωσαν για την πίστη στον Χριστό; Διορθώνω. Βεβαίως και για την πίστη στον Χριστό. Την έδωσαν τη ζωή τους, προσέξτε, για την αγάπη του Χριστού. Περί αυτής της αγάπης μας ομιλεί σήμερα αυτό το σημείο που λέμε στη Θεία Λειτουργία: «***Μετὰ φόβου Θεοῦ, πίστεως καὶ ἀγάπης προσέλθετε***». Η αγάπη μου μπορεί να φτάσει εις το επίπεδον εις τον βαθμόν του μαρτυρίου; Τότε, μάλιστα, τότε μπορώ να κοινωνήσω.

Αγαπητοί μου, αυτά τα λίγα είχα να σας πω. Τα πολύ λίγα, παίρνοντας ένα μικρό δείγμα από τη Λειτουργία του Ιερού Χρυσοστόμου για να σας βοηθήσω πώς να καταλάβουμε τη Θεία Λειτουργία, αλλά και ακόμα επειδή έχουμε ανάγκη κατηχήσεως, κι εμείς οι ιερείς φταίμε όταν δεν κατηχούμε τον λαό του Θεού. Αυτό είναι πολύ σημαντικό, αναμφισβήτητα, για να τιμήσουμε και τον Ιερόν Χρυσόστομον, που σήμερα έχομεν την μνήμη του, **αυτού του μεγάλου ανδρός, του μεγάλου προσώπου, του γνησίου τέκνου της Ορθοδοξίας μας και της Εκκλησίας μας, που τόσο πολύ, ομολογουμένως, αγαπάμε**. **Γιατί, αν αγαπάμε τον Χριστόν, αγαπάμε και τους φίλους του Χριστού.** Έτσι λέει ο Ψαλμωδός Δαβίδ: «*Για μένα*», λέει, «*οι φίλοι σου μου είναι πολύ αγαπητοί*». Και ποιοι είναι οι φίλοι του Χριστού; Οι άγιοι. Όταν λοιπόν αγαπάμε και τους αγίους, αγαπάμε και τον Χριστόν.

Εύχομαι ο Ιερός Χρυσόστομος με τις πρεσβείες του να μας φωτίζει και να μας καθοδηγεί, για να κατανοούμε πώς πρέπει και εμείς να ζούμε και να αγαπάμε τον Κύριό μας Ιησού Χριστό. Αμήν.

(Απομαγνητοφώνηση και ηλεκτρονική επιμέλεια κειμένου: Ελένη Λιναρδάκη, φιλόλογος)

(ΠΗΓΗ:http://www.arnion.gr/mp3/omilies/p_athanasios/mnhmh_agivn/mnhmh_agivn_018.mp3)